

NAGYKÖRÖS ÉS VIDÉKE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap. A „Nagykörösi Gazdasági Egyesület” hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagykörös, IV. ker., Kossuth Lajos-tér 35. Székely-nyomda, telefon: 94.</p> <p>Megjelenik hetenként háromszor: Kedden, csütörtökön és vasárnap reggel.</p>	<p>Főszerkesztő: Magyar Kázmér.</p> <p>Felelős szerkesztő és lapfajdos: D. Tóth Ferenc.</p>	<p>Előfizetési árak: HELVEN: Egész évre 10 K, 1/2 évre 5 K, 1/4 évre 2-50 K. VIDÉKEN: Egész évre 12 K, 1/2 évre 6 K, 1/4 évre 3 K. Egyes szám ára vasárnap 10, hétköznap 4 fillér. Nyitár sorozatnál 50 fillér.</p>
--	---	---

A hadikölcsönjegyzés meghosszabbítása.

(Távirati értesítés.)

Olasz szövetségünk, aki felett 30 esztendőn át tartottak ortalmozó karunkat, aki a mi borságunknak köszönhetette bekejét, haladását, anyagi és szellemi javakban való előmenetelét, aki egész birodalmat szerzett Afrikában, amelyre a mi támogatásunk nélkül még csak álmban sem gondolhatott, orvul támada meg bennünket éppen akkor, amidőn önként át akartuk neki adnia monarchiánkat Olaszországgal határos egyes területeit.

Elérkezettnek látta a pillanatot. Ledobta az álarcot, orgyilkos törével hátra támadja az egész Európának, az olasz nemzetnek szabadságáért küzdő, az egész emberiség elnyomójával, az orosz óriással harcban álló monarchiát.

De rosszul számított.

A tíz hónapi hőies küzdelemben megtanultunk a tulerővel szemben megállni, feltartottattuk, megvertük, futásra kényszerítettük a keményebb ellenségnek milliányi hadat.

A lótenyészési országgyűlés.

(1890. május 5.)

(Folytatás.)

4

Az történt, hogy a miniszter kértte Kozma Ferencet magához és a következő beszélgetés folyt közöttük.

— Hivatott excellenciád?

— Kértem méltóságod. A Magyar Lovaregylet küldöttsége, majd meg Öfelsége megbízásából a gardakapitány volt nálam. Kérdeztek, mi történt? Kérdeztek, igaz-e, hogy méltóságod nyújtója fog menni? Mondottam, hogy erőm nem tudok s nem hiitem, hogy ez volna szándéka, mert előttem arról nem szóltott semmit; de ezenkívül előttem egy nyilatkozott pár héttel ezelőtt Mezőhegyesen, hogy miniszterségem alatt is a régi odaadással és kibiróbt nagy munkakedvével fogja a lótenyészés ügyeit vezetni; nem hiitem végül, mert az a bizalmat elvárhatom méltóságodtól, hogy én, mint miniszter első leköz, akivel távozása felől szándékát közölni fogná.

— Kégyelmes uram! Nyugalmoba vonulásom felőli híresztelésnek tényleg van alapja. Öregszem; eröm is hanyatlóban, pi-

Győztes seregeink nemes haraggal párosult, utállattal fordulnak az áruló felé, hatványozott elszántságot, ujjalt erőt szegezve az új ellenség mellének. Lovagias lelkenek egész valójában, felhaborodástól remegve, tette kész elszántságban égve áll az egész nemzet az új harctér telé menő katonáink mögött. Mint annyiszor a multban, az új ellenség, az új veszélyt ujjalt erővel váltja ki a magyar jellem legdicőbb tulajdonságait. Visszavonás, kishitőség, csüggedés nem látható sehol. Az egész nemzet egy nagy egység, tettekre, öntelődözó határozás.

A kormány, amelyet ezekben a nagy időkben állított a nemzet elére az isteni gondviselés, éri a felelősség súlyát, a feladat nagyságát, de éri azt is, hogy mindenre képes és mindenre kész nemzetre támaszkodhatik, amelynek egyesíteni, szervezni és küzdelemben kell vinni minden erejét. Ezt várja a nemzet a kormánytól, ezt parancsolja saját kötelességérzete, ezt az egy célt szabad csak ismernie, hogy méltónak bizonyuljon a nemzetnek, mely sorsának gondozójává tette őt.

Ettől a tudattól áthatva fordul a

kormány a nemzethez azzal a feihával, hogy bocsássa rendelkezésére minden térer, az egész vonalon összes erejét s a véraldozat mellett, amelyet olyan pazar hősiességgel ont a haza oltárára a nemzet, gazdasági térer is adja a haza szolgálatába erőforrásait. A háború nemcsak vért, anyagi javakat is kíván. A győzelemnek gazdasági erőfeszítésünk is egyik előfeltétele. Teljes siker és teljes dicsőség csak annak a nemzetnek homlokát övezheti, amely gazdasági térer is megüti a mértéket.

Ezt az áldozatkészséget, ezt az elszántságot nyilvánította a nemzet a háború eddigi folyamán. Zsigoldás nélkül terte a gazdasági bajokat, egymáson segítve igyekezett a hadra keltek munkáját is teljesíteni. Fényes tanulelet adta a jövőviségnek, a felelőbirt szerelet áldozatkész munkájának s az első hadikölcsönnek példátlanul álló eredményével ámulatba ejtette a világot.

Éppen most, kevés nappal az olasz árulás előtt fordult a kormány a második hadikölcsönnel a nemzethez. Az eddigi eredmény a nemzet önbizalmának, gazdasági erejének és áldozatkészégének újabb tani jele.

henés utáni végülődösomat már ez is indokolja. Bizalmas, a legbizalmasabb körben tettem említést e felől. Ha kipattant, azt csak sajnálni tudom, de az igazság pattant ki némileg idő előt meg és szándékom ellenére történt.

Igaz, hogy e felől nagyméltóságod előtt említést nem tettem; később akartam, ha mindjárt — sajnos — nem annak a bizalomnak a révén, amelyre nagyméltóságod hivatkozik, mivel annak alapot a mi szolgálati viszonylataink középtette találni nem tudok.

— Hogyan érti ezt méltóságod?

— Akknt, hogy excellenciád eljárása, melyet velünk, tanácsosaival szemben tanúsít, — a bizalomra jogosítónak nem tekinthető.

— Ugyan?

— Igen, kegyelmes ur! Nagyméltóságod minket a személyes érintkezés bizalmával ki nem tüntet . . .

— De kérem . . .

— Bocsánat, igen, egy cset kivételével. Egyszer tényleg kérte véleményünket, kérte az államilattkarral egy olyan ügyre nézve, ami ekkor már befejezett volt s a véleményünk már számtáson kívül került.

— Igen, igen. A „Nemzet” hasábjai a földmivelséget hivatalos közleményei számára. Tényleg, ekkor már lekötöttem az ígéretemet: de egyebként is kérem, én minden akart átérek, abból tájékozodom az egész ügymentre nézve s minden, ami igazság, az papron is előadható, így hát az urakat a referálással nem fárasztom; bizalmas jelzés a papron a hivatalos titkok csak; gy is biztos tja. Remélem, egyetért velem ebben is méltóságod?

— Nagy sajnálatomra nem lehetek ebben a helyzetben. Vannak esetek és helyzetek, az én ügyköröm tapasztalataiból tudom, melyek az írásos intézkédés nem engedik, vagy legalább is egy részben csak szóbelileg kezelhetők.

— Példa említésével méltóztatnék tájékoztatni.

— Fordult már elő eset, hogy valamely katonatiszt ellen panaszolt fordultak hozzáam, péld. egyik loavató bizottság elnöke ellen. Határozott bizonyított nincs, a gyany apatosnak látszik, de írásbelileg meg nem nyomán a tiszt kiserlésére se nagyméltóságodnál. se a hadügyi miniszterrel lépéseket nem tehetek; annakelőtte miniszteremnek szóbelileg adtam elő az ügyet, utána a had-

De most az új ellenség, az új veszély láttára újabb, fokozottabb erőfeszítésre szükségük mutatkozik.

Ezért a kormány meghosszabbította a hadikölcsön eredetileg tervezett aláírási határidejét és a hadikölcsön tömeges jegyzésére hívja fel a nemzetet. A nemzetnek rettenthetetlen elszántságát ezen a téren is be kell bizonyítania.

A hadikölcsönbe való részvétel bücsületbeli kötelessége mindenkinek, aki a szükséges anyagi eszközökkel rendelkezik. A háború nagy tökéletet hozott forgalomba. Pénzé téte a polgárok millióinak terményekből, állatokban s más árukban fekvő javait. Ennek a pénznek egy részét fektesse mindenki a hadikölcsön értékeibe.

Annak fokozott tömeges aláírása nemzeti cselekedet, amely hatványozza a nemzet élet-halálharcában rendelkezésre álló anyagi és erkölcsi erőt.

Budapest, 1915. május hó 27-én.

Tisza István, s. k.

Olaszország.

(K-i.) A brigantik, a mafiák és camorák hazájában Olaszországban lakik a pápa, s ez ország népének lelkében még sincs erkölcs; hiányzik a *bücsület szentsége*.

Minden népnek, minden néprétegnek — ha egyszélesen nem is — van bücsülete. Külön bücsülettel dicsekszik a párisi apacs, a doni kozák, a szerb komitáció és minden nemzet betyárvilága.

Csak Olaszország népének nincsen bücsülete, mert kormányja a királyával élén a Mafia — Camorra lejtőjére lépett. Ez a bünszövetkezett pedig nem ismer még betyár bücsületet sem! Célja csempészet, zsarolás, lopás, rablás és orgyilkosság. Minden megengedhetetlen eszközzel anyagi javak megkaparintása és elosztása.

Ugyan bünszövetkezett süllyedt le most Olaszország népe — tisztelet azon kis kivételnek, mely a szövetséget összekovácsolásának munkáját megakadályozni megkérte.

Mily romlottság, az erkölcsi érzés mily elvadulásának kellet kifejlődni, hogy a néplelkben is urrá legyen a leggyalázatosabb, a legalábbvaló bűn: az árulás, az alattomoság és a becstelenség! Ezt a bűnhalmazatot követte el Olaszország népe, ezt a bűnhalmazatot szentesítette az olasz nép királya!

Alattomosan készíti elő a mit sem sejtő barátanak támadását, s mikor minden előkészület megvolt, elszakította a barátához fűzött szövetségi szerződést akkor, a mikor a barát élel-halál harcot folytatott fenállásáért és az egész emberiség kulturájáért. A becstelenségnek ilyen fokára sehohsem találok a világtörténelem lapjain.

S a cél?

A barát megszarolása, megrablása! Adria, Triest, Fiume stb.

Nem mi kerestük Olaszországgal a barátságot, a szövetséget. Az időben nekünk fájó sebünk volt Velence elvesztése. De a felénk nyújtott jóbort a béke nevében ellenünkől Viktor Emánuel kezével szívesen fogadtuk 1873-ban, a mikor nekünk a szövetséget felajánlotta.

De csakhamar keserű csalódásban lett részünk. Az irredenták szövetsége Délit, Trientet s Albániára való jogot követelte tőlünk és e követelésre szervezkedett nép munkáját nemcsak tirtte az olasz kormány, de titokban elő is seg tette. Már-már szakadásra került a sor, midőn *Mancini* lett a külügyminiszter, ki az irredenta szövetségeket feloszlatta s *Umberto* királyal az osztrák-magyar, olasz és német, hármas szövetséget (1882) formailag is megkötötte.

Ez a szövetségi szerződés ma is fenn áll s csak 1919-ik évben mondható fel.

E szerződés tartalma alatt élvezte Olaszország a békét és e békés idő alatt fejlesztte hatalmát. Ez idő alatt foglalta el Aszabot a Vörös-tenger mellett és alakította az *etrui* gyarmatot Afrikában s csak legutóbb foglalta el *Tripolisz*t.

A szövetségi szerződés neki tehát nagy területet szerzett, míg szövet-

séges társai még mérlegelő kérdést sem állítottak fel ellene . . .

Ez a szövetségi szerződést mondta fel Olaszország május 4-én s mintha csak cseléd szerződés lett volna, néhány nappal reá megzette a háborút.

Népek milliói! Lehet-e az, hogy államok, melynek kötelessége sok-sok millió ember éti, az egymás megvédésére kötött szerződés ily rövid néhány napos felmondási határidővel bírjon? Lehet-e az, hogy az ilyen, sok millió ember életének és nyugalmanak biztosítására szolgáló szerződés egyoldaluan lehessen felbontani? Lehet-e végül az, hogy ok nélkül egy állam kormányja a nép meghallgatása nélkül millió és millió családot döntönsön a bizonytalanságba; százezreket kergessen a halálba?

S ha nem lehet, miért merte Olaszország ezt megcselekedni? Miért? A szákmányt, a koncert a melyet az entent felkínált.

Neki a Dalmátpartok, a magyar és osztrák kikötő városok: Fiume és Triestt és főképen az Adriai tengeren való uralkodás kell; mi által bennünket csak szárazföldi területre szorit és nagyhatalmi helyzetünknök véget vet.

Ez a cél.

E cél eléréséhez eszköz volt a szövetségi szerződés, a melynek egyedüli szankciója az öklök, vagy a bücsület.

A bücsület a szerződés megbontásával megsztint. Az ellenség az erősebb öklöre számít.

Azt hiszi, hogy a tíz hónapos háború katonáinak srait annyira megirtította, hogy terbe vett hódítás; vér nélkül, éret gyümölcsök hull ölebe.

Élszámította magát!

A magyar nép, a német szövetségévelsevel karöltve áll ki a porondra. Az új veszedelem megkésztérszi éberségét, az olaszok alattomos akna munkája felpesztüdi harca edzett vérét, megerősíti, meggedzi izmait s abban a tudatban indul új ellenségélele, hogy annak az emberiség ellen elkövetett nagy bűnéit az igazság büntető kezével torolja meg!

Már megszólláltak az ágyuk, gyujtanak a bombák, s nem soká élesen

ügyi miniszteriumban ismét szóbelileg jartam el s onnan hivatalból, ottani kezdeményezésre intézkedtek.

— Méltóságod indokait elfogadom. *Személyi* ügyekre nézve a szóbeli tárgyalás újfaj fogom méltóságodnál betartani, ezzel a szolgálati rész nehézsége remélhetőleg eloszlatatik.

— Bocsnát Még nem. Ügykezelés és gazdaságpolitik körében szintén fordulnak elő mozzanatok, melyek az egyes ügycsoportok természete szerint más és másnémet igényelnek, tehát az ügykezelésre és utalványozásra nézve megállapított egyöntű szabályok alapján gyors és célszerű intézkedést tenni nem lehet; én megfelelő szabadság nélkül koromnál fogva se vállalhatok további munkát felelősség mellett.

— De kérem méltóságodat, hiszen egyelőről szó sincs, mivel hogy az egyes osztályfőnökök s kivétel nélkül 300 forint utalványozására nyerne fölhatalmazást; azon felül a miniszter utalványoz s mindazon esetekben utalványoz, amely esetekben a

célszerűség és szükségesség fennforog, amit az ügyirat az osztályfőnök esetenként kifejt.

— És epen ez az kegyelmes ur! Német osztály szempontjából ez lehet igen természetes és célnak megfelelő eljárás, de olyan osztály szempontjából, mint a lötenyészési is: azt alkalmasnak nem tudom találni; ahol 60.000 hold birtok kezelése, milliókat érő ménes és zsinb intézet ügye nyer ellátást, 300 forintos utalványozással a főnök kezé meg nem köthet. Megengedi nagyméltóságod, hogy példát hozzak föl erre is?

— Sőt, kérem.

— Mezőhegyesen az igazgató szóbeli előterjesztést tesz nekem, hogy itt és itt pár ezer birka jutányosn beszerezhető; tartó legelőink kitünök, ezeket igen előnyösen lehetne értékesíteni. A birkát hamarosan meg lehetne vásárolni. Árpánkat sürgősen keressik, nagy pénz igrének érte, viszont a tengeri olcsó lesz bizonyjal; hivatalásaink mérlege amott az eladást, itt a vásárlást java-

solja. Ha mindezeket rásban foglavlva a miniszteri engedély és utalványozásra várunk: a jutányos birkát rég elvárosolhatják előlünk, a tartó legelőnek vége, az árpa és tengeri árak körül olyan változások állhatnak be, amik a miniszteri rendelkezések kezeltelvitelét akadályoznák, vagy pedig lefeszültségre vezetnék.

— Szóval az óhajta méltóságod, hogy a két héttel ezélt kiadott szabályzat visszavonjam és a lötenyészési osztályra nézve új szabályzatot léptessék életbe.

— Alakilag nem. Sőt nem is javasolnám.

— Helyes. Tehát megelégszik, ha az új rendelkezéseket szóbelileg hatályosan kívül helyezem?

— Tökéletesen.

— Helyes. Köszönöm. Ekként intézkedem s most már reménylen, hogy a mezőhegyesi szemlém után téti géréte megtartását semmi se fogja akadályozni, amely igéretere igen nagy súlyt helyezek.

(Folyt. táv.)

sűv tenek a golyók, mindannyian hallát és pusztalást szórnak elleneinkre, hogy a romhalmaz alól Phönix-ként támadjon fel az eltiport erkölcs, a meggyalázott becsület!

Szólnak az ágyuk, gyujtanak a bombák és ezek nyomán könnyen felszökik a velencei Campanille ormán az osztrák-magyar német szövetségi diadalmas zászlódsze, hogy örökké hirdesse az elvesztett becsületességnek, az erkölcsatlenségnek méltó büntetését!

A szép szó, jó barátságos bánásmód

gyógyszerei a betegségben lévő halandóknak. Felvidul a lélek a betegben, ha látja, hogy körülötte oly egyének fordulónak, akik örömmel és nem sivár kötelességszerűen tesznek érdekében valmit, hanem készek mindig arra, hogy vigasztaló, biztató szavakkal reményt nyújtsanak. De különösen mennyire jól esik a harctéren megsebesült, vagy a hadi faramalkától megbetegedett hős katonáknak az, ha látják a kórházakban, hogy a körülöttük forgolódoó hivatasos egyének gondos szeretettel vannak hozzájuk, az otthoni ápolásban való részvételük igyeksenk enyhíteni fájdalmukat. A fájdalom, a csüggedés mondhatni mindjárt felére száli, ha a beteg tudja, hogy ápolói barátságos szóval, szerető gondviseléssel teszik nemes hivatasukat.

Az ápolónékné kötelessége, hogy szeme előtt tartsa, hogy ő beteg emberek gondviselője, akiknek lelkiellátása épen nem hasonlít az egészségétől duzzadóéhoz, tehát meg kell találnia a módot mindig arra, hogy soha meg ne sértődjenek ápolójai. Az ápolónak, ápolónékné egyébké kötelessége nincs, mint a betegségben szenvedőnek, hogy gyengélkedő betegnek kellő ellátása, a vele való legembarétsébb bánásmód. Vigasztalni kell a beteget, reményt önteni lelkébe, felejtetni vele a szomorúságot, a távoli otthon utáni sóvárgást. Mert beteg katonáknak nagyon, de nagyon is reá vanuk szorulia a kettözött figyelmes ápolásra. Az ápolóné legyen hü, gondos ápoló és semmi más, ő mindig parancs szerint teljesítse az előirt gyógyítási módokat, hatás körét ne lépje át, ne avatkozzék más dolgába, s különösen érezze mindig, hogy hősöket ápol, akik ezernyi veszély között, nehéz faramalkában voltak, kik ott kapták betegsüguket.

Látjuk, hogy a kiséglő kórházunkban is mennyire jól esik a beteg katonáknak, hogyha környezete barátságos hozzájuk, ha látják, hogy szép szóval is igyeksenek bizalmat, reményt éleszteni bennük, s felejtetik szomorúságukat. [És kiknek a hivatasa mindezt, mint az ápolónóké? Ő nekik kell teljesíteni a betegek körül azt az ellátást, ami szinte pótolja az otthoni szerető hozzátartozók részéről gondoskodást. Ha ez így történik: nincs panasz.

Használjunk hadisegély postabélyeget.

Főhadiszállásunk hivatalos jelentése.

(A N. és V. eredeti távira.)

Budapest, május 28.

Hivatalos jelentés.

Északkelti hadszíntér:

Az északról hozott orosz erősitek tegnap a Santól keletre levő arconval több szakaszán heves támadásokkal megállítani igyekeztek a szövetséges csapatok további előnyomulását. Az ellenségnek éjeli is megismételt támadásai meghusultak. A szövetséges csapatok a Wieszna jobb és bal partján tért nyerhettek. Sieniawánál saját gyengébb osztagaink, orosz erők elől a San nyugati partjára kellett visszavonulniuk, miközben egyes ágyúink a keleti parton maradtak. Drohobycsnál és Strjynál a harcok sikeresen tovább tartanak. Az ellenség legmakacsabb ellenállásával szemben is újabb orosz állásokot foglaltunk el.

A Pruth mentén és Orosz-Lengyelországban nem történt különösebb esemény, nagyjában nyugalom van.

Délnyugati hadszíntér:

Tirolban olasz osztagok több ponton átélépték a határt, egyelőre csak néhány csendőrel és figyelő őrjáratnál kerültek szembe. Határerdőiményeinknek nehéz túléléssel való lövése megsgínt. A karintiai és partvidéki határterületen sem fejlődtek ki eddig említésre méltó események.

Hőfő altábornagy,

a vezérkar főnökének helyettese.

De kár ezért a szép kerlert...

— A kertbi bizzottságnak ajánlván. —

Egy pesti menyecske sóhajtott így piros pünköst mindkét délutánján, miközben a lángoló nap sugárzófényében kacagva táncoló, fűrdőző poszmecsekék milliói szépségesen kavargotak a bágyadtan csüngő lombosok között, a szomjazó virágok fejcsékké felelt, hogy aztán finom fehér rétege lapulva megfeküdjék az aszott gyepet, ráüljenek a járkáló közönség ünneplő ruhájára s köhögéssé ingereljek az üde levegőt áhító tödsé. De kár ezért a szép kerlert...

Ez a fővárosi asszonyka ugyanis rokonlátogatába jött az ünnepekre, falaink közé, az uborka hírneves metropolisába. A vendéglátó atyiakat elhalmozták minden jóval, tyukkal-kalácsccsal tartották (állítólag még buzakenyér is sült otthon a rennben — de ezt nem muszáj elhinni.) Gondoskodtak szórakozásáról is. Elvittek a moziba, ahol meglehet látni, hogy mi történik a nagy világban; fölmentek vele a református toronyba, a honnan ellehet látni Ceglédre és Kecskemétre; megmutatták neki a madrárdok, árnyas temetőt, a hol igen egészséges a siri fekvés, mert jó száraz a homok s népnék kulturézéke szemléltető: hogy l. i. hogyan állit drága pénzen pazar emlekkélet polgártársunk — magamagának. Miután a város vezetéseggel ekként sorba-vezették ünnep szombatján — (magát a várost nem tekintették meg, mert bizony abban nem találak semmi nevezetést) — pünköstre tartogatták a csattanóját, a kiút, a fő attrakció, a hatásos befejezést, a dráma végzést, a méla akkordot, mit én tudom, hogyan szettek ki a dolgot, elég az hozzá, hogy a házigazda a délutáni habos kávé után megzette az indítványt: „Menjünk ki a ciferakeribe. Ami is egyhangúan elfogadottat s nem sokára a kis társaság elegánsan felöltözve, a Ceglédi utca aszfalján lépdedel.

Utközben nem történt semmi nevezetes, csak a háziak igyekeztek megmagyarázni, hogy a mi kerlünk miért cifra és mennyiben fűrdő; a magyarázat ugyan nem igen sikerült, pedig elég hosszú volt, mert a kiírónak minduntalan beleacsogott. Most azt kérdezték: jaj de cukor, hát itt porból

csinalnak kövezetet, persze ez álföld, ez hozzátartozik a jelleghez, ez amit mondanak szokták, st. szert; meg ugy-e itt ottleso a homok, hogy kilőja? Majd az után érdeklődött, hogy: nini, mit látok, hát itt ártékli kut is van? Mit csinál az itt a mezőben? Nem fél így egyedül, aztán ha van ártékli, mért nem csinálnak hozzá fűrdőt és parkot, vagy ha van kert és benne fűrdő, mért nem ott fűrták a kútát. Vegül azt feszegette, hogy ugy-e a sétány végén is vannak szolgák fognak állani kékfékek és porló seprőkkel, mert bizony ez a fekete krepp nagyon felveszi ezt a sivatagi port, meg a cipóm is megmérli a homokban, (enni való kis lábán áféle pillangócska, kiválóan cipőcsöke volt); milyen érdekes is volna, ha a szolgák álföldi beryer kostümben volnának felöltve, árvalányhajas kálappal, nagy fekete bajusz, bornyuszaju ing vagy mi, amint Petőfi mondja és úgy kétfelének...

A házigazda feladta a reményt, hogy a magyarázatot befejezze. Fedezékbe vonta már csoportos toll mondait s titokban arra gondolt, hogy de jó volna sórt inni. Krig-livel.

Ezalatt kiérték. Pár perc alatt körülkerültek a különben sem túl nagy sétányokon, amelyeken elég gyér számú, unoki közönség lankadtan, halk zümögéssel ott hömpölygött, forgott. Mintha igen messziről, igen elfáradva jött volna ez a sok lány és asszony és valami nagy szomorúsággal beszélné egymás közt a sirsától, fájdalomtól megkínzott ember lassu, vontatott, halk hangján, mintha valami óriási méhes volna az egész kert, tele dögöncsel rajjal. Hja bizony, meglátszik annak a jó néhány ezernyi „embör”-nek a távolléte, akiket csatába szóllított az ország vörvirágot szedni, adni... A publikum tehát nem igen sokat nyújtott, uri nép elég volt, de a háziak meg reménykedtek: majd a kert, a szép kert, a virágok, a fenők, meg az új úlétes, az majd megteszi!

De az asszonyka arcán csaldódtó unalom tükrözödött. Csodálkozó, kissé hüvös hangon kérdezte:

— Hát ez a kert? Hát ilyen?

— Igen. De persze a Margitsziget, a Zugliget, a városliget, az állatkert...

— Kérem, kérem. Ki beszél ezekről? Ki akarja Nagykoróstól egy nagyvárósi z-
lésnek megfelelő vagy nagy arányú parkot,
vagy csak akár egy kis *fürdőhelyhez* miert
észtant várni? Vége is az előföldön vagyunk,
gazdálkodó városban vagyunk, melynek
nincs folyóvíze, vagy tava s még szép,
hogy ilyen kellemes kiránduló helyet léte-
sített. Nekem tetszik ez a kert, tudja: csak
azt nem értem, hogy mért nincs öntözve?
Nincs víz ugye?

— De igenis. Van vizünk elég. Csak
csatornázza is van a kert?

— Ugyan ne izéljen. Nem szeretem,
ha tréfát csinálnak velem. Van vezetékük
és mégsem locsolnak? Hát hogy is mond-
ják . . . akkor maguk olyan . . . olyan
furscák!

— Oh kérem, csak tessék kimondani
bátran, hölgyekőtől nem vesszük sértesnek.
De igaz is van. Itt ebben a házban vannak a
tartályok, vagy hatvan köbméterre szólnak,
itt van a villamos motor, mely delután
négytől hajthatja a vizet hajnali négyig.
Van kertes is, itt vannak az utakon a vas
ajtók alatt a csapok. Csak meg kellene
nyitni . . .

— De hát akkor mért nem öntöznék?
Hiszen így minden elalszik. Nézze ezen a
nagy virágágyon már is meglátszik, hogy
öt nap óta nem volt eső, öt meg a gyep
hogy sárgul. Meg a kik egész héten mun-
kában, egész nap irodában, üzletben, mű-
helyben szomjaznak a kis balzsamos,
tisztá levegő, egy kis virág illat, madár-
dal, tün, poros, bűzös levegőt, elasztott
kertet, portengert kapnak? Hallja, hisz
akkor jobb nekünk nagyvárosiaknak. Na
kezdem nem irigyelni magukat. Talán nincs
embérek?

— Van itt kérem minden. Utolsó
esetben foglyokkal is lehet dolgoztatni ilyen
munkát. Mas itt a baj. Az a baj, hogy
nincs, aki csinálja a dolgot. — Nincs? Hát
nincs valami olyan, tudja, akik gyűléseket
tartanak és sokat beszélnek . . .

— Ja, értem. Van kertügyi bizottsá-
gunk, de most nem intézkedik, mert az
előnk lemondott. Elkezdveletlen tettek, azt
mondják, hogy hábor: van, ilyenkor erre
nincs pénz . . . Azért nincs zene se . . .

— Na, ez már igazán néz komédia.
Még csak zene sincs? Hát akkor miért
van hábor: idején mozgó, színház, hang-
verseny, sateházások, koncert a kórházka-
ban? Miért kívánják túlnők államférfiak,
nagy katonák, írók, mindenki, hogy ne
hagyjuk el magunkat, ne legyünk csüggette-
gek, ne menjünk meg az utcán se végig
bánosat arcol? Hogy biztassuk, vigasztal-
juk egymást, erősítsük és kedélyünk szó-
rakozással élénkítsük?

Igazza van Nagyságodnak. Én is sok-
szor elgondoltam, hogy nem jól van ez
nálunk. A zenesék se akaszthajják fel ma-
gukat, ránk is nagyon ráfer egy kis üdülés.
A zene a legnehezebb élvezetek egyike,
feledtet, vigasztal, megenyhi; új erőt, hitet
fakaszt. Katonáink még a lövésárkokban is
énekelnek. Ennek a sok itthon maradt ta-
nácstalan asszonynepek meg valódságos
lelki szükséglet volna egy kis bufeletjött.
Tessék elhinni, hogy a cseledeknek képesek
voltak ma is vonaton átmenni Kecskemétre,
ahol öt helyen muzsikálnak a szabadban,
egy helyt katoná banda . . . Igazuk van.
Egész hónapban robotolnak, sátoros ün-
nepben ök is megkivánják a zenét. A mi
frizernők is mondta, hogy szívesen meg-

fizetne nem négy, de 10 fillért is nálunk
az iparoságostól kezdve mindenki az egy
vasárnapon, legalább csak akkor lenne
zene. Majd akkor nem foglalná el a helyet
az illetendő köznőség ök mindenféle
dologkerülő, arcátlan suhanc, akik most
a padokat élükik, se hölgyeknek, se éte-
sebbeknek a helyet át nem adják, oly kihívó
módon utasítják vissza az embert, ha be-
lyel kér, hogy az arcába kergeti a vért. . .

— Csudálatos emberek maguk. Van
kertiük, van pénzük és nem öntöznék, ze-
nék nem adnak, mert pénzbe kerül. Hát
hisz az élet is pénzbe kerül, még pedig
sok pénzbe. Azért még is van elég mindig
annak, aki dolgozik érte. „Pénzbe kerül.”
Aki így gondolkozik, fekdjék fel, hunyja
be a szemét, ne egyék, ne dolgozzék, ne
tegyen semmit — az nem kerül pénzbe.
Fursca emberek maguk, most már nem iri-
gyelem magukat . . .

Közben bealkonyodott. Amint a nyugvó
aranyugarak átredültek a poros lombokon,
még egyszer hozzátette sóhajta: De kár
ezért a szép kertért! . . .

A pesti asszonyka mánap elutazott.
Csak a pajkos szemreire, eleven arcára és a
sóhajra emlékezem:

De kár ezért a szép kertért

Előleg az új termésre.

Az idei gabonatermés előre eladása
tilos. És akadnak gazdák, akiknek ez gon-
dó okoz, mert a forgatóke nagy ur és a
gazda hiteligye még rendezve nincs.

De az eladási tilalomba készséggel
belegyűződik a magyar gazda, mert állam-
érdekből, hadviselés érdekében hozták a ti-
lalmat.

Bele nyugszunk annnyal is inkább,
mert a *tilalom* kórháza mellé fölépíti a
kormány az *előleg* patikáját, vagyis a gazda
hiteligönyének kielégítése felől tesznek
intézkedést.

Az ide vonatkozó miniszteri rende-
kezés most pörnködör jelent meg. Rövid
foglatlaja ez:

A m. kir. postatakarékpénztár által
kijelölt pénzintézetek az 1915 évi búza,
rozs, árpa, zab és repce terményre adhat-
nak előlegel és pedig:

1. a várható termésnek a gazdasági
és háztartási szükségletet meghaladó része
és bezárólag 1915. július 25-napjáig;

2. az előleg most nem haladhatja
mértémszámánkat búzánál a 20 koronát,
roznánál, árpánál, zabnál és repcénél a 15 K-t.

3. az előleg fedezelül 4 hónapnál
nem hosszabb lejáratú váltót kell adni, a
postatakarékpénztárhoz telepítve, a váltó
összege után az Osztrák-Magyar Bank
váltófelosztási kamatlatábat legföljebb 1
és fél százalékkal meghaladó kamatot lehet
számítani, jutalek és költség nem számíthat;

4. a termelő a termény mennyiségét,
melyre előlegel kapott költével eladása
lekötő azon legmagasabb árban, melyet a
hatóság a terménynek átvételének idejére
megállapít;

5. az eladásra lekötés csak akkor
érvényes, ha a 3 pontban említett váltót a
postatakarékpénztár az előlegező pénzinté-
zetnek leszámlolja;

6. a termelő az ügyletől elálhat
amint az előlegel visszafizeti. A váltónak
az 5 pont értelmében történt leszámlolási-
ról az előlegező pénzintézet a termelőt
haladéktalanul értesíteni kötelek.

A lekötött terményiséget elidegeníteni,
azon másnak jogot adni s azzal egyébként
rendelkezni nem szabad.

Az előlegnek a termelő kezéhez kifü-
zetése és a terménynek lekötése a hitelé-
zőkkel szemben is hatályos s ép így az
ingatlan árverési bevétel szemben is.

A minisztium gondoskodik arról,
hogy a pénzintézetek által feltier szerit
megvett termények a közszükséglet céljaira
átvéssenek.

Az a termelő, aki az előlegezéssel
lekötött termények betakarításáról, beszedé-
séről és megfizetéséről a rendes gazdálko-
dásnak megfelelően nem gondoskodik,
vagy az említett terményeket a jelen ren-
delet elejére elidegeníti, azokon másnak
jogot enged, vagy azokkal a most szóban-
forgó miniszteri rendelkezés ellenére ce-
lekszik, amennyiben súlyosabb büntetés
alá nem esik, 2 hónapig terjedő elzárással és
600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel
büntetetik.

Az olasz ügy a Házban.

Egyik legszebb napja volt a képviselő-
háznak a szerdai, amikor Tisza miniszter-
elnök nyilatkozott az olasz eseményekről s
utána Apponyi, Andrássy és Rakovszky párt-
jaki álláspontját fejtették ki. S a amíg Tisza
beszélt, az egész Ház, az ellenzék is helye-
selt, éljenzett és tapsolt — s amíg az ellen-
zék vezérek vittek a szót, a munkapárti tábor
Tiszával az élen, fejezte ki tetszését.
Politikai pártjaink tehát nemcsak szóval
jelentették ki, hanem mindjárt fogatban is
vették azt a hazafias elhatározásukat, hogy
ami ellenséginek legyözve nincsenek, addig
ök egymást nem bírálják és nem támadják,
hanem együtt haladnak a közös köztársaság-
teljesítés, az egyetértés útján.

Tökéletes volt a pártok egyértelmősége
az olasz hítség megítélésében is. Apponyi
olasz izedettekkel mutatta ki, hogy a meg-
tevélyedett ország egy romlatlan fia ma-
guk is menthetetlen dolognak, sőt egyene-
sen öngyilkosságnak minősítik hazájuk
szerencsétlen lépését, amelyet Andrássy
találó szóval bélyegezett példatlanul gáldának.
Tisza pedig okmányokból s a hármászövetségi
szerződés szövegéből mutatta ki, hogy
mennyire tarthatatlan a hülen szövetsé-
ges minden kifogása és mennyire válot-
lanok az olasz miniszterelnök állításai.

Salandra tudvalyóleg azt akarta ki-
sütni, hogy a szerződés a mi monarchiánk
szegte meg, mert nem közzölte előre Olsz-
országgal a Szerbiahoz tíz hónapnál ezelőtt
intézték jegyzék szövegét. Hát erre néze
fölvilósítva Tisza az olasz királynak Ferenc
József Öleléséhez augusztus másodikon
intézték tölgr és szövetségstársi ösztöne érzel-
meket tölmcsofol, továbbá az akkori olasz
külgyminiszternek római nagyövetlenkőz
írlevelét, amely a mi számkunkra ha nem
is katonail, de legalább is diplomáciai tá-
mogtást ajánl föl. Annak idején tehát egy-
általában nem látta szerelmeseink Olszország-
a Szerbiával szemben tett lépésüket, sőt
ünnepi formában fejezte ki együttérzését
mivelünk; nevéseges erőlködés az ekként
helybenhagyott eljárásunkból ürügyet kövön-
csólni az ellenünk való árulásra.

De fölvilósítva Tisza a hárfahaszövetsé-
g szerződésnek vitatott hetedik pontját is
és kimutatta, hogy a szerb ultimátumra
nézve csak akkor kellett volna Olszország-

gal előzetesen megegyeznünk, ha terület-szerző szándékaink lettek volna a Bánkónan, már pedig nekünk ilyen szándékaink nem voltak, sőt világosan kijelentettük, hogy még Szerbia területi építését is meg fogjuk ki-mélni, ha vele való leszámolásunkba idegen állam bele nem avatkozik.

Noha ennyire igazunk volt, idő folytán Olaszország még követelésekkel lépett fel ellénk is, noha a béke kedvéért még aldoztató is készek voltak, Olaszország még szétlétpe a szövetségi kötelekét, ellensége-inkehez szegődött és megützte a habort.

De jól mondja Tisza, hogy amint szintizta igazságunk tudatában, sikeresen bír-koztunk meg az orosz tulerövel, úgy is még biztosabban fogunk győzedelmeskedni az olaszon is, hiszen ennek az erjeje nem olyan tulnagy, ezzel szemben való igazságunk pedig határtalan. Teljes joggal bizhatunk tehát igaz ügyünk diadalában, amely el nem maradhat a magyar nemzetnek „gyönyörű-séges, dicsősöges erjétől”.

A NAGYKÖRÖSI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLEMENYEI.

Rézálgal árának befizetése. Fel-kerjük mindazokat, akik a gazdasági egye-sületnél előjegyzett rézálgiera igény tar-tanak és annak árát az egyesület pénztárna-kánál még nem fizették be, hogy a befize-tést 24 órán belül eszközöljék, mert a hét folyamán beékezz rézálgicok csak azok kapják meg, akik annak árát előzetesen megfizették.

Nyerscukor és köles beérkezett és a tagok rendelkezésére áll.

Kasza, kaszatorró, ülő, kalapács, kasz-akó az egyesület titkári hivatalában be-szereshető.

HIREK.

— **Visszavont sajtópör.** Azt a sajtópört, melyet Danóczy Antal indított Horváth József ellen a „Nagykö-rös és Vidéke” 1914. november 8-iki, 169. számában közölt cikkcikkben tett sértő kifejezések miatt, visszavonta, mi-után Horváth József Danóczy Antalnak dr. Dezso János és dr. Révész Simon tanak előtt teljes elégtételt adott és a felek egymás között békésen meg-egyeztek.

— **Szép szó, jó szó, barátságos bánásmód** mai cikkünkre ezuttal felvilkjuk a helybeli kisegítő kórháznak-nak alkalmazott **Kőrösi Rózsi** ápolónő figyelmét. — Ugyanis köztudom-ás szerint a kórház egész vezetősége, az ott működő orvosok, felügyelőnők, ápolónők, gondnok adoadó lelkiismeretes buzgósággal, teljes megegyedéssel végzik és töltik be fáradsót, de nemes munkájukat és hivatásukat; va-lamin az élelmezési vállalkozó is. Hü-séggel és teljes megegyedéssel teljesítik munkájukat a volt felügyelőnők és ápolónők is. Egyedül csak Kőrösi Rózsi fizetéses ápolónő ellen vannak állandóan panaszok a sebesült katonák, ápolónők és felügyelőnők részéről, amely panaszokra lapunk legközelebb megjelenő számaiban vissza fogunk térni. *Fel. szerkesztő.*

— **Az évszázó vizsgálatok** a róm. kath. elmi iskolákban a követ-kező sorrendben lesznek: Junius hó 4-én délelőtt az I. fiu és I. II. leány osztályokban Ulrich Béla és Palásti Erzsébet növendékei; délután a IV. és V. fiu osztály Abraham István tanító: junius 5-én délelőtt: a II. és III. fiu osztály Molnár Béla tanító; délután: III. és VI. leányosztály Vértési Gizella tanítónő. A délelőtti vizsgák reggel 8 órákor, a délutániak 2 órákor kezdőd-nek. Vasárnap, junius 6-án a 9 órai háláadó istentisztelet után féltnegyed órákor diszvizsga a madarak és fák napjának megtartásával a „Constantin” iskolában. *A róm. kath. iskolaszék.*

— **A közgyám állásra,** mely a mai napon töltetik be — négyen pályáztak. A pályázók a következők: Varga József ny. tanítóképzési tanár, Bukovszky József hely-pénzvezető ügyvezető, Kovács Deszö fő-gyógyászati hivatali ügyvezető és Szentpétery Gyula városi adóhivatali díjnok.

Kimutató, köszönet a cigarettá adományokért. A csüörtökön átvonuló s a vasúti állomástól egy kis üdítő sétára be-jött . . . katonákat cigarettá és szivarado-mányokkal busásan ellátta a piacétre önzőn közönség. Az adakozás oly spontán és oly gyors volt, hogy szervezésére még csak gondolni sem lehetett. Kiki adott, vásárolt, ahogy tudott. Pontosan számat adni tehát a legjobb akarattal sem tudunk a magyar vendég szeretet e. igazán lelkes megnyilv-ulásáról. De mégis nyilvánosan nyilatg-unk és kimutatunk kell annak a nyilvános gyűjtésnek eredményét, melyet Bordács Szilárd ügyvéd ur kezdeményezésére Horváth József iktatór ivén alig negyed óra alatt adott össze a lelkes közönség. *Megjegyez-zük, hogy egész tömeg füstölni valót s egy-bebt adományozott a közönség,* akiknek neveit még eddig nem sikerült meg tudnunk. *Ne vegyük zokna, ha itt név szerint nem mutatjuk ki őket. Tisztán azért történik, mert nem bírnak tudomással adományaikról. Kér-jük, küldjék be az adatokat, hogy folytató-lag közzétehesük.* Az iven kívül láttuk Szé-kely Albert papírkereskedő 420 drb képes levelezőlap. Szabó Gyula kereskedő 10 doboz cigarettá és Kolín Nánthán 5 doboz cigarettá adományát s meg kell említenünk, hogy Nagy Sándor hentesmester ingyen szolgálták a hozzá betérő . . . katonákat. Az iven adakoztak: Bordács Szilárd, K. Faragó Irma, Biczó Elek, Deutsch Ödön 20—20 K, Csete János, Ilyike (Csapó Imre ur átja), Horváth Lajos, dr. Fleischmann Ferenc, Benedek József 10—10 K, Szántó Gyula 8 K, Csizmadia Sándor, Benedek Pál 6—6 K, Horváth József, Hegedűs Dezso, Grünhut József, Fehér Dezso 5—5 K, Nádas Soma, Singer Mór, Neu Gyula, Land-graf Béla, Glücksmann Hermann, Rothbaum Zoltán 4—4 K, Fenyves István drogériájának gyűjtése 4 K 38 fill., dr. Mentovich Ferenc, Hoffer József, Bányai László 3—3 K, Péter Árpád, Karikó Pálné, Tittel Károly, F. Szabó Jenő (természetben is 2 K ur cig.), Szalay György, Póka Károly, Takács Mihály, Schif-fer Mór, Szathmáry László, Danka Mariska, Rothbaum Árpád, Gerő Sándor, Kiss Márton, Kiss László, Kiss Adámé, dr. Révész Si-mon 2—2 K, Maseja Ámalka, Weisz Farkas, Kun Imre, dr. Vigh Dénes, Gábor Pálné, Ványi Ferenc, Bakonyi Kis Lukács, Pánhan László, Révész Ernő, Pesti Balázs, ifj. Vá-radi Pálné, Bárány Ágoston 1—1 K, Bok-ros Kálmán 50 fill., Fleischmann Márton 40

fill., Dér Jánosné 40 fill. — Az összegből azonnal 250 korona ur cigarettát és szivart vásároltunk a katonáknak Horváth Lajosnál, a felül maradt összeget (2 K körül lesz) a katonárárvák javára juttatjuk. Hálás köszönet minden derék hazafinak!

— **Virtilisi megítalmások** özv. Biczó Bálintné Biczó Kálmán elnöki tanács-nok, Füle Dániel pedig Szalay Lajos v. képviselői bizta meg Jolyó évi virilisi jogai-nak gyakorlásával. E meghatalmazásokat a közgyűlés tudomásul vette.

— **Jóváhagyott eladás.** Nagyköros város közönsége a Kossuth Lajos- utcai telekblől 107 négyzetöl telekrést 980 K-ért eladott Babót Károlynak, mely el-adás felett köböt szerződést a közgyűlés jóváhagyott.

— **Városi erdőmesterünk halála.** Szerdán terjedt el a híre, hogy Batta Fe-renc, városunknak 6 év óta erdőmestere, nyugalmazott állami főerdész Budapesten, hol súlyos betegségére enyhülést, gyógyulást kerestett, a kórházban meghalt. A város kötelestétűdő és igen tehetséges hivatal-nokként vettette el benne, ki az erdőgazd-agság minden ágában, az erdőzéméméni ágában és elosztásában a legalaposabb tudással bírt s kiváló tehetséggel igazán maradandó munkát végzett. A póthárszti erdő körül végzett nagy munkáját külön jutalommal hálálta meg a város. A halál az élet derekán ütötte ki a mérészektöz kezei-ből. Övéi a szeretet családított gyászai-ja elhunytában s a következő gyászjelentést adták ki: „özv. Batta Ferencné szül. Pellion Lujza egy va maga, mint gyermekel: István és Rózsi, továbbá özv. Pellion Lajosné az elhunyt anyósa, Pellion Ilona férj. Szé-kely Zoltánné, Pellion Margit és Hermin szőlőnők, Pellion Árpád és Ernő, Székely Zoltán sógorai, özv. Batta Ignácné mostoha anyja, Butkay Lászlóné szül. Batta Mariska nővére nevében is melyen szomorodott szívvel jelenik, hogy szeretet félj, illetve édesanyjuk, veje, sógoruk, ivére és rokonus Batta Ferenc nyoma. m. kir. főerdész, Nagy-körös város erdőmestere folyó hó 25-én, éltének 45 ik, boldog házasságának 15-ik évében az Urban csendesen elhunyt. A megboldogult földi maradványai folyó hó 27-én délután fél 5 órákor az ipesti te-mető halottszaházában a református egyház szerlatása szerint áldattak meg és ugyan-azon temetőben helyezték örök nyuga-lomra. Áldás emlékére!”

— **Szalona átvétel.** A közönség értesíti a hatóság, hogy akik szalonát je-gyeztek maguk részére, í. e. hó 31-én, vagis a holnapni napon, hétfőn d. e. 8 óratól 12 óráig átvethetik készpénz fizetés mellett a Szchronik-éle házban. Későbbi jelenkezés az átvételre nem érvényes.

— **Villámcsapás.** Folyó hó 20-án a hajnali órákban zivataros idő volt városunk-ban, mennydörgés egyre mára követte egymást, ekkor történt, hogy Pozsár Lászlónak I. járás 449. számú, külteleken lévő házába a villám becsapott, mely legett, sőt a benn lévő ingosgok is a tűz martalékaik lettek.

— **A „Vörös Csillag.”** A svájci áttáldott egyesület ügyvezetett „Vörös Csillag” világszövetség létesítésén fáradozik, amelynek háboruban ugyanaz a missziója volna a sebesült állatok ápolásában, mint a Vöröskeresztesek-nek a sebesült harcosoknál.

— **Átvonuló katonák.** A hála és szeretet mámoros lelkesedésével, a magyar érv és lélek vendégszeretelének egész melegével fogadta a város közönsége a nem mondom meg, melyik... gyalogezred hőseit, kik a babérról és egyik harcérőlől a másikká átvonultakban csütörtökön délután új állomásokra a hosszú vasúti várakozás unalmát megrovód tönd, tisztelgés engedelmeivel megvívóztaban bevonultak a piac térics, hogy megtekintésük a várost. Gyönyörű, hármas meiben, dörgő léptekkel vonultak fel távol Germánia legendás hősei, napbarinióta, 10 hónapi harci viharban edzett fiai s érces torukból felségs szaryalással zengett, dörögő a harci dal, a diadalmi ének. S mi utjogva, az örömtől, a szokatlan látványtól mámoros, ismeretlen érzések közt könnyezve éjlenéztük s öleltük őket. Istenné! Mennyi szépség, mennyi ifjúság, mennyi erő s minő érzés a lelükben! *Ezt a sereget nem lehet legyőzni* — mondottuk és mintegy villámütésre végigszaladt rajtuk a hábor: borzalma és dicsősége. Aztán Póka Károly polgármester a város közönsége részéről — mindnyájunk helyeslése mellett — hideg sörrel vendégelte meg a hű... katonákat, — mely tényéért dicséret és elismeréi illel polgármesterünk, — a piactérsiető közönség pedig virággal, cigarettával, szivarral halmozta el őket, néhány jölekt asszonyuk még ételennüt is adott. A testvéri barátokoz órái azonban gyorsan elrepültek s 7 órakor óriási közönségtől körülvéve, dörgő üdvöktilkos kiserelésének lelkes zenéjével továbbogott a hosszú vonal, dicsőségére, védelmére a honnak!

— **Kettős termelés a dohánypöldekben.** A dohánypöldek Központi Igazgatóság az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közbenjárására tekintettel a háborús viszoyokra kivételosen megengedte, hogy ez évben a dohány között más alacsonyabb növények és pedig korai burgonya, bokor vagy gyaloglab is termeltesse, azal a kikötéssel azonban, hogy az egyes dohánypöldek ezt a kedvezményt dohánypertésének engedélyüknek csak együtől részen vehetik igénybe. Mint-hogy e mellett elősrendi érdek, hogy az országos dohánypertés mennyiségj hozama is kellőképen biztosíttassék, a Központi Igazgatóság a közötes termelést ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a dohánypertészők az eddigi sor és növénytalóvságot kötelesek betartani.

— **Gyógyszerhiány.** Az orvosoknak és közegészségügyi hatóságoknak nagy gondot okoz, hogy némely fontosabb gyógyszer kifogyott, vagy rövidesen ki fog fogyni. E hiány következtében a gyógyszer természetesen megdrágul.

— **A hadikölcsön és a hadseregszállítók.** A második hadikölcsön sikere érdekében a másadalom minden rétege megmozdult és siet pénzerejét köcsönképen az államnak felajánlani. A második hadikölcsön pénzügyi és gazdasági sikere függ attól, hogy a gazdasági életben nélkülözhető tőkét minden tartozkodás nélkül teljes összegükben az államhatalomnak átadásanak, hogy így a hadiszükségletek zavartalan kielégése minél létejsébb mértékben biztosítható legyen. Közudomásu, hogy a hadibeszerezések révén igen jelentékeny pénzüsszegek kerülnek a hadsereg szállítók kezébe s így fokozott figyelmet

érdemel, hogy e foglalkozási ág körébe tartozók a rendelkezésükre álló nagy pénzerev arányos mértékben jegyezzék a hadikölcsönt. E kötelezettségnek a hadseregszállítók fő — morális okoktól eltekintve — annál könnyebben tehetnek eleget, mert a hadikölcsönre történő jegyzés nem jelenti tökély lekötését és üzletük köréből való elvonását. Tudvalevő ugyanis, hogy a hadikölcsönkövetvények kedvezményes kamat mellett a névérték 75 százalékan erejéig az Osztrák-magyar banknál és a m. kir. Hadikölcsön-pénztárnál lombardirozhatók és így a hadikölcsönre való jegyzés a legmobiltsebb befektetési módként jelentkezik.

— **Fogolytábor Szabadkán.** Az a hatalmas offenzíva, amelyet május hónapban galiciá hadseregünk megindított, az orosz foglyok tizezreit eredményezte. A hadvezetésének fontos dolgot ad most az, hova helyezze el a foglyokat. Így Szabadkára is 10 ezer orosz fogoly fog érkezni, akik számára a hatáiban barakkokat építének.

— **Uj tiz és huszfilléresek.** A magyar kormány az osztrákkal egyetérően új tiz és huszfilléres váltópénzt hozott forgalomba. Az új váltópénzek, melyekből a két államban összesen 20 millió korona értékűt bocsátott ki, 50 réz rézet, 40 réz horganyt és 10 réz nikkelt tartalmaznak. A Magyarországon vert pénzek hátlapján az értékeljeseknek kívül két keresztbeteit bábarág, az Ausztriában vert pénzek pedig egy tölgylobkoszoru és a veretés évszáma van, egyébként hasonlóak az eddigi tiz és huszfilléresekhez.

— **A frank átszámítási kulcsa.** A kereskedelemügyi miniszter az internáltak és a hadifoglyok részére berendezett postautalványforgalomban a befizetési (átszámítási) kulcsot további intézkedésű 100 frank 124 korona, vagyis 100 korona 80 frank 65 ct.-ben állapította meg.

— **Csak nyílt levelezőlapot írjanak.** Az orosz fogságban levő hadifoglyoknak hozzátartozói sok levelet írtak, melyek visszajöttek. A levelek e n az megjegyzésű állt, hogy: „hadifoglyoktól vagy hadifoglyok részére rábséli közlemények csak nyílt levelezőlapon továbbíthatnak.” Tehát, aki azt akarja, hogy írása fogoly övéhez eljuthasson, csakis nyílt levelezőlapon írjon, mert máskülönbén az orosz cenzura vagy visszakiel, vagy megsemmisül. Ha valaki ezt nem tartja be, akkor ne csodálkozzon, ha néha hónapokig nem kap levelet a foglyoktól.

— **A hadikölcsön és a hanvai földművesgazdák.** Hanva — község Gömör megyében — az utolsó összerás szerint 811 református földművelő áll. Derék, harcratermet magyarok, amit legjobban bizonyít az, hogy a most bevonult fiukkal együtt 100 hanvai van részint a harctéren, részint kiképzés alatt. Megjött a felhívás a második hadikölcsönre. Az eredmény 34.900 K, 50-től 5000 K-ig terjedő lételeben. Érdemes, hogy a cseledek is lelkesen részt vettek a hadikölcsön jegyzésében. gy egy szóbalány 1000 K, egy mezei kerülő 1000 K, egy szakácsné 200 K és egy földhöz ragadt nácsa bérés 200 K-val. A derék hanvai magyarokban Tompa Mihály nagy lelke el és peidájuk bizonyára közrehat, hogy sokkal módosabb közsegekben is előbbjanak a ládafiában rejtgettek ezek.

Közgazdaság.

Piaci árjegyzék.

Nagykőrs, 1915 május 28

I. Élelmiszerek.
(Tejtermek, tojás, kenyér.)

Tej 1 liter	28
Turó, 4 csomó	24
Vaj, 1 drb.	30
Tejföl (1 mérték) 2 dl.	30
Íuh sajt, 1 kg. idei	560
Tojás, 1 drb.	10
Tojás, drb. 4	40
Tojás, 100 drb.	10
Vegyes kenyér	46

II. Baromfi-piac:

Hízott lud	kg.-ként	3/20
Sovány lud	1 pár	—
Hízott kacs	kg.-ként	—
Sovány kacs	1 pár	12
Tyúk	1 pár	10
Csirke	1 pár	5
Kaplan	1 pár	12
Idei sovány liba	1 pár	14

III. Gabona-piac:

Krumpli 1 mázsa	12
Széna 1 mázsa	14
Szalma 1 kocsi szám	20
Saláta 100 lej	—

Soványsertés árjegyzés.
Eredeti tudósítást Úr Reszó sertsőbizonyosítól, Budapest, Népszínház-utca 22. sz. 1915. május 25.

Sertsőveszen átment sertsők:

60—100 kilogramm	240—250 fill.
100—120	250—270
120—160	270—280
160—200	290—320

Sertsőveszen át nem ment sertsők:

60—100 kilogramm	220—230 fill.
100—120	230—250
120—160	250—270
160—200	270—300

Árak elősúlyban kilogrammonként 4 százelek eredmény. Irányzat: szilárd.

Ferencvárosi sertsővásár.

Nagykőrs és Vidéke eredeti tudósítása Budapesti állatvásár r.társaság jelentése 1915. május 21-től máj. 27-ig.
Felhajtás 8000 drb. sertső, 99 darab süldő, Heri átlagárk, párpára 45 kg. élet-súly 4 százelek levonással.

Prima nehéz sertsőkész	400—406 f.-ig
" közép	414—430
" könnyű	414—436
Szedett	400—425
" nehéz öreg	344—354
" Nehéz öreg	327—382

A lefolyt heti üzlet lanyha volt, mert a szükséglethez aránylag a felhajtások nagyobb voltak különösen könnyű áruban, ezek ára csökkent, ellenben prima nehéz, mert kevés állt rendelkezésre, jó árban tartott.

Bécsi sertsővásári jelentés.

Eredeti tudósítást Scheiffelder és Társai cégétől (Bécs, St. Marx.) 1915. évi május 26.

A mai vásárra összesen 12202 darab sertső volt bejelentve, beérkezett azonban 4225 süldő és 7065 sertső és a pig: Magyarországból 9733 darab Galiciából
Osztr. tartományokból 1557

Összesen: 11290 darab
Az üzlet irányzata laryhább volt.

Prima magyar sertső	343—360 fill.
kivételosen — fill.	
Közép sertső	310—340
Óreg sertső	310—330
Könyű-és szedett sertső	250—300
Süldő (tengely erdélyi)	330—340
Szermésgéj	

Kilónként elősúlyban fogysztási adó nélkül.

Bécsi szarvasmarha vásár.

— 1915. május 25. —

„Nagykörös és Vidéke” eredeti tudós tása

Az összehajítás állott: Minőség szerint 3452 drb hizómarha, — db legelőmarha, 2098 db csontosmarha. Összesen 5550 db; eredetük szerint 911 db magyarfajú, — db lengyelfajú, 4630 db nemétfajú, összesen 5550 db; nemük szerint 2349 drb ökör, 794 drb bika, 2401 drb tehén, 6 drb bivaly, összesen 5550 drb. A leloyolt hétben a vásáron kívül hozottai 1658 drb, a vágóhódon — darab.

A mai összehajítás 166 darabban volt kisebb a múlt hetinél. A tilalom folytán, mely a tehéneknek konzervélokra vnió levágása tárgyában elrendellett, jelentékenyen növesztette a szükségletet ökrökben. Ennek hatása alatt az elsőrendű ökrök 6—8, a középminőségűek és konzervgyártásra alkalmask 10—11 koronával drágultak, elkenek tehének az elsőrendűek kivételével, melyek változatlanul keltek, 20—30 koronával olcsóbbokt a múlt hétfővel szemben. A vásár vége felé a tehénvágási tilalom feloldottat, miért is a még meglevő ár emelkedő árak mellett csakamar elkelt. Bikkák 8—10 koronával olcsóbbokt.

Eladó szőlő.

A bokrosi középsőhegy elején a ceglédi országút közelében, Szalay Ambrus ur szomszédságában, 1 hold területű gyümölcsös szőlő, uj épülettel és jó ivókutttal, örökáron eladó; értekezni lehet X. ker. Szolnoki-utca 9. szám alatt vagy az irodán.

A Nagy Háború irásiban és képen.

Kapható:

Székely Albert

könyv- és papírkereskedésben

Egy fizet ár
40 fillér.**Vegye meg**

okvetlenül minden
kedden, csütörtökön és vasárnap a

„Nagykörös és Vidéke”

című gazdasági és
≡ politikai lapot. ≡

Minden száma ér-
≡ dekes és csak ≡

**hétköznap 4 fillér, va-
sárnap 10 fillér az ára.**

**12,000 drb uj zsák
uborkaszállításra ked-
vező árban eladó**

**Schatteteles
Vilmossal
Makó.**

Illés Ferenc nagykörösli
marhakereskedő

tudatja a n. é. közön-
séggel, hogy akiknek
egész kövér vagy félhúsú
Ökrel vannak, vagy négy
nagyfogu esetleg öregebb
eladóra szánt **tehenelt**

: jelentse be nála. :
Katonai ételmezési célokra vá-
sárolja a legmagasabb árban.

9-10

**Hirdessen A „NAGYKÖRÖS
és VIDÉKE”-BEN.**

Kiadó föld.

Özv. Schvartz Arminné urnő-
nek, VI. ker. 39. sz. házánál egy uri
lakás kiadó, mely áll egy nagy ebédő,
2 mellék szoba, 1 véges, 1 konyha,
1 élekkamra, mosó konyha és fás
kamrából, augusztus 1-től esetleg örök-
áron eladó. 4-4v.

Inokai Tóth Ferencnek a Nyi-
lasban a Szabó-féle szántó és kaszáló
tanyás földje Szentmihály naptól kezdve
több éve hasznóberbe kiadó olyanakk,
akí reá megy lakni; értekezni lehet VII.
ker., 134. sz. a. tulajdonossal. 2—3

Solymosi István örökseinek a
Lajosmizsei határban, Csutorás Albert
szomszédságában 32 hold szántó és
kaszáló tanyás földbirtokuk, Szent-
mihály naptól több éve hasznó-
berbe, vagy feliből is kiadó öly egyén-
nek, kí rámeqy lakni; értekezni lehet:
Csapó Györgygye VII. kerület, 89.
szám alatt. 2-15

Özv. Nyikos Ferencnek IV.
ker. 108. sz. tulajdonosnak gógányi
32 hold tanyás birtoka Szentmihály
napjától több éve hasznóberbe
kiadó. 5-4

Az Alsójáráson több hold föld
hasznóberbe kiadó; értekezni lehet a
tulajdonossal, Losoncy-utca 58. szám
alatt. 3—3

A Homolytáján 80—100 hold
körüli jó barna homok föld megfelelő
gazdasági és lakásnak való épületekkel
kiadó; értekezni lehet Öv. Biczó Bál-
lrinté urnóvel Patay-utca 77. sz. alatt.
Ugyanott ölbévagótt száraz nyárfa,
idei vágású akácia-röze és szilva pá-
linka van eladó. 4-10

Ugró István szőlője a Világos-
ban örökáron eladó; értekezni lehet III.
ker., 199. szám alatt. 2—3v.

Id. Labancz Mihályának a
gógányi-réten levő 2 tanyás földje
1915. év szeptember 29-től hasznó-
berbe kiadó kedvező feltételek mellett.
1-6v.

Id. Huszár László-nak a szur-
doki dűlőben 20 hold földje, 25 vé-
kás vetéssel azonnal felbőlt kiadó;
értekezni lehet a tulajdonossal III. ker.
79. szám. 1

Jászkarajenőn 45 hold tanyás
föld, a rajta levő szőlőkerttel együtt
hasznóberbe több éve kiadó; érte-
kezni lehet V. Faragó Sándorral V.
ker. 2. sz. alatt. 1-3v.

Özv. Gőbblyös Józsefné urnő-
nek a Hantházáon levő 122 hold
szántó és kaszáló birtoka, folyó évi
szeptember 29-től több éve kiadó.
Ugyancsak Feketén 17 kataszteri hold
földje gazdasági épületekkel folyó évi
szeptember 29-től több éve kiadó;
értekezni lehet a fenti tulajdonossal
III. ker. Kossuth Lajos utca 75. szám
alatt. 1-6v

Barátságban mintegy 10 hold
szántóföld 1915. évi Szentmihály nap-
jától több éve hasznóberbe kiadó;
értekezni lehet VI. ker. 224. sz. alatt
Sóss Pál tulajdonossal. 1-3v.

Barátságban 22 hold tanyás bir-
tok folyó évi Szentmihály naptól több
éve kiadó; értekezni lehet Sós Pál
tulajdonossal VI. ker. 224. sz. 1-3v.

Biczó Kálmán tanácsnok tulaj-
donát képező homolytáji, barátságban
és talfáji tanyás földje hasznóberbe
kiadó. 1-3v.

Özv. Valkó Jánosának a Ho-
molytáján, a szórhalom mellett mint-
egy 38 hold szántó és kaszáló ta-
nyás birtoka 1915. év Szent-Mihály
napjától több éve hasznóberbe kiadó.
Értekezni lehet X. ker. 139. sz. alatt.

Id. Labancz Mihály-nának az
alszegi Rakodókert mellett levő 5 vé-
kás földje; a Vadásban ismét 3 vé-
kás földje — melyek ház helyeknek
is alkalmasak — öörök áron kedvező
fizetés mellett eladó. 1-6v.

Özv. Cziriák Ambrusné tulaj-
donát képező Dézsi Balázs-féle, a
Helyi Ludas-pusztán levő gazdasági épü-
letekkel ellátott 125 kis hold szántó és
kaszáló földbirtoka, a jelenlegi bértől
hadbavonulásából kifolyólag több éve
szeptember hó 29-től kezdődőleg több
évre hasznóberbe kiadó; értekezni
lehet fentnevezett földtulajdonos nővel
V. kerület, Hid-utca 287. szám alatt
lakásán, vagy pedig Halász István I.
ker., Jókai-utca 101. szám alatti lakos-
nak, mint megbzóttal. 3—2v

Eladó házak.

Inokai Tóth Dénes VII. ker., Haj-
nal-u. 146. sz. alatt levő 650 négyzógól
területen fekvő háza és telke, mely áll 2
különálló kényelmes lakasból, egykiben 4
szoba, élekkamra, zárt folyosó, aluttak nagy
kettes pince, másikkban 2 szoba, 1 konyha,
továbbá 1 also konyha, kamra és istállóból
álló melléképületek, nagy gazdasági ud-
varral és mintegy 100 négyzógól területű
csamege szőlős és 350 n-öl területű jöve-
delmező gyümölcsös kertből, esetleg 3
részen is, 2 rész épületekkel, 1 rész pé-
dig házhelynek, igen kedvező fizetési felté-
letek mellett eladó, értekezni lehet a tulaj-
donossal a helyszínen, vagy az irodán.

Nagy Jánosnak a róm. kath. temető mellett levő háza, III. ker. 294. sz. mely áll 2 szoba, 2 konyha, istálló, kamra és sertésólból, örök áron eladó, ugyanott egy különálló 1 szoba, 1 konyha és 1 kamrából álló épület is van eladó, el nem kelés esetén haszonbérbe kiadó.

Bán Korszós László X. ker. 126. sz. háza, mely áll 3 szoba (melyben egy üzet van), egy konyha, éléskamra, sertésól és nagy kocsiszínból, egy különálló épület elker tett udvaron, egy szoba, konyha és istállóból, konyhakerettel eladó; értekezni lehet a tulajdonossal.

IV. ker. 164. sz. alatt a Kecskeméti utcára nyíló ház, Nemcsik Pál állatorvos ur szomszédságában két különálló épület; mely áll 2—2 szoba, konyha, éléskamrából, hozzátartozó nagy gyümölcsös kerttel egy, esetleg két részben is örök áron eladó; vagy azonnal is bérbe kiadó. Értekezni lehet ugyanott a tulajdonossal. 4-10

Zsemlye kapható.

Alulírott sütőmesterek tudjátok a t. fogyasztó közönséggel, (de különösen az olyan családok, ahol csecsemők vannak, előnyben részesülnek) hogy saját üzletünkben vizes zsemlye kapható.

Tisztelettel:
Salamon Zsigmond,
Gomola János,
Tordai László.

Kovács Judith írónék IV. ker., Széchenyi-tér (csirkepiac-tér) 99. számú házában két butorozott szoba, melyek közül az egyik ügyvédi irodának is alkalmas, azonnal kiadó. 2—3v

Vegyesek.

Egy jó magaviseletű

2—3 gimn. osztályt végzett fiu tanoncul felvétetik.

Székely Albert

könyvkereskedésében.

Egy jó karban levő fehér gyermek ágy matracal együtt eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Szűcs Antal VII. ker. 171 sz. alatti lakosnak a VI. kerületi kertjében és a Kálmán hegyen levő egész nyári here termése eladó; értekezhetni fenti cím alatt a tulajdonossal. 3-3

Id. Labancz Mihály nének a Zsiros hegyben levő szőlő termése igen jutányos áron eladó. 1-6v.

Godány Ferenc nek a Gátban, Makai Gábor szomszédságában levő ötszáz négyszögöl területű idei fűtermése eladó. Lakik IX. ker. 60. szám alatt. 1

Használt tankönyveket

a legmagasabb áron vesz
Székely Albert

könyvkereskedő.

Új temetkezési vállalat!

Tisztelettel értes tem Nagyköros város és vidéke közönségét, hogy **Kertész Gyula** úr házában udvarában, a postával szemben nagyobb szabású **disztemetkezési vállalatot** nyitottam, ahol nagy raktárt tartok a legjobb kivitelű ércokporsókból, termő és báronnyal való bevonásra alkalmas fakoporsókból, valamint a legdszebb kivitelű sirkoszorúkból, úgy anyira, hogy disztemetkezési intézetem ezen a téren a legnesszebb menő igényeknek is meg tud felelni. — Elvállalom egyszerű temetéstől kezdve a legdszebb kivitelig, az alább jegyzett árakban:

klottal behuzott szegelt teríték 40 kor.
ternóval behuzott szegelt teríték 60 kor.
ércokporsó, diszes melléklettel 180 kor.

Ujjonnan készült gyászokcsimat, minden felszámítás nélkül két lóval, négy lóval pedig 5 koronáért küldöm ki.

Meg kell említenem, hogy városunkban évek óta létező összes temetkezési vállalatok társas viszonyban vannak egymással, ennél fogva a náluk levő árakkal a versenyt mindenkor könnyen felveszem, továbbá mert temetkezési intézetem csak egyedül a magam tulajdonú képezi, tehát a többiekkel kártelen nem vagyok. Kérem a n. é. közönség szives pártfogását, mert temetkezésem célja a gyászoló közönségnél nagy pénzt megakaratlanul, nem pedig az eddigi egyezes kártel árakat fizettetni. Kiváló tisztelttel

SCHIFFER MARTON.

röfös kereskedő, temetkezési vállalkozó.

Nagy választék a legszebb sirkoszorúkbán!

Nagykörösön ma egyedüli kártelen kivülitemetkezés

A temetéshez gyászokcsit és lovat ingyen adok!

**Hirdetéseket jutányosárbán vesz fel
lapunk kiadóhivatala.**

Eredeti Cormick féle 7 kapás **LÓKAPÁK** a legelőnyösebb
Plantage féle 5 kapás **LÓKAPÁK** áron beszerezhetők:
NEU JARAB gabonakereskedő gazdasági gépraktárában.